

Global Afrapportering 2022 (GA22):

Små og mellemstore virksomheders globale klimaarbejde

Baggrundsnotat nr. 10

Indholdsfortegnelse

1. Rammesætning.....	2
2. Hovedresultater: Ambitioner og udfordringer med klimaarbejdet i SMV'er	4
2.1 Nøgletal og indikatorer	4
2.2 Indsatser	6
3. Metode og antagelser	12
4. Analyse	13
4.1 Klimaarbejdet i SMV'erne.....	13
4.4 Hjælp til klimaarbejdet	23
4.6 Klimapartnerskaberne	28
5. Kilder	31

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700

E: ens@ens.dk

www.ens.dk

1. Rammesætning

Danmark har en lang række virksomheder, hvis salg af grønne og mere klimavenlige produkter, bidrager til at reducere de globale drivhusgasudledninger. Det gælder eksempelvis virksomheder, der eksporterer grønne miljø- og energiteknologiske løsninger. Bidraget fra disse virksomheder i form af hhv. eksport og den potentielle klimaeffekt fra dansk eksport belyses i baggrundsnotatet *Eksport*.

I dette baggrundsnotat fokuseres i stedet på de virksomheder, som ikke har en direkte kommerciel interesse i salg af grønne løsninger, men som for et stigende antals vedkommende alligevel har fokus på, hvordan de kan bidrage positivt til klimadagsordenen. Formålet med analysen er at give et indblik i, hvorvidt og hvordan særligt de små- og mellemstore virksomheder (SMV'er) arbejder med klima.

Den enkelte SMV fylder ikke meget ift. grøn omstilling, men samlet set er der flere gode grunde til at kigge nærmere på denne gruppe af virksomheder. Der er mere end 320.000 virksomheder i Danmark (DST, 2019) og heraf kategoriseres 290.000 som SMV'er. Inden for den private sektor er to ud af tre arbejdstagere beskæftiget i SMV'erne, som også stod for 63 pct. af værdiskabelsen i 2019 inden for den private sektor. SMV'erne udgør således en betydelig størrelse i dansk erhverv. Det vurderes, at SMV'er i perioden 2010-2019 har øget deres CO₂-produktivitet¹ med knap 40 pct. fra 2010 til 2019. (HBS, 2021).

Virksomhederne kan bl.a. påvirke klimaet positivt ved at reducere deres egne direkte og indirekte udledninger i forbindelse med produktion, herunder ved at understøtte en cirkulær økonomi gennem hele værdikæden. Det kan dels ske igennem udvikling af produkter eller services, der fra et livscyklusperspektiv reducerer udledningerne, dels ved at efterspørge og indkøbe råvarer og komponenter, der er udvundet eller produceret med lave udledninger, og dels ved at bidrage til øget genanvendelse og reduceret materialeforbrug for at reducere udledning ved udvinding og forarbejdning af virgine råvarer. Reduceret materialeforbrug kan fremmes fx gennem større brug af cirkulære forretningsmodeller, der øger brugsgraden af det enkelte produkt eller ved at designe produkter, der holder længere og lettere kan repareres og genbruges. Øget genanvendelse kan både fremmes gennem brug af genanvendt materialer i produkter ved at designe produkter egnet til genanvendelse og ved at målrette affaldssortering. Virksomhederne kan således indirekte påvirke udledninger fx hos sine leverandører og kunder i Danmark og udlandet.

Virksomhedernes direkte og indirekte drivhusgasudledninger fra produktion og energiforbrug i Danmark indgår i opgørelsen af Danmarks (territoriale) udledning,

¹ CO₂-produktiviteten udtrykker forholdet imellem produktionsværdi og de relaterede udledninger.

og deres indsats for at reducere disse understøtter derfor også opfyldelsen af 70 pct. målsætningen i klimaloven. De territoriale udledninger opgøres i Energistyrelsens årlige Klimastatus og –fremskrivning. Derimod tæller virksomhedernes indsats for en reduktion af udledninger uden for landets grænser ikke med i 70 pct.-målsætningen.

Danske virksomheders drivhusgasudledninger finder især sted i scope 3 og i udlandet, hvilket virksomhedseksemplerne i notatet også indikerer. Derfor er det også her de største reduktionspotentialer findes, selvom det kan være vanskeligere for virksomhederne at reducere denne del, fordi den ikke ligger under virksomhedens direkte kontrol, men hos andre aktører i værdikæden. Virksomhederne har dog flere forskellige muligheder for at påvirke udledningerne i scope 3. Det gælder fx, når virksomhederne efterspørger færre eller mere klimavenlige materialer, produkter og komponenter fra deres udenlandske leverandører. Bidrag til øget genanvendelse samt udvikling af mere klimavenlige produkter og services, der fx har længere holdbarhed eller bruger mindre energi giver både globale reduktioner, men også reduktioner, der bidrager til 70 pct. målsætningen.

I dette baggrundsnotat er der fokus på det globale miljø- og klimaaftryk og til opfyldelsen af Parisaftalens målsætning om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 grader celsius.

Notatet er udarbejdet af Energistyrelsen.

2. Hovedresultater: Ambitioner og udfordringer med klimaarbejdet i SMV'er

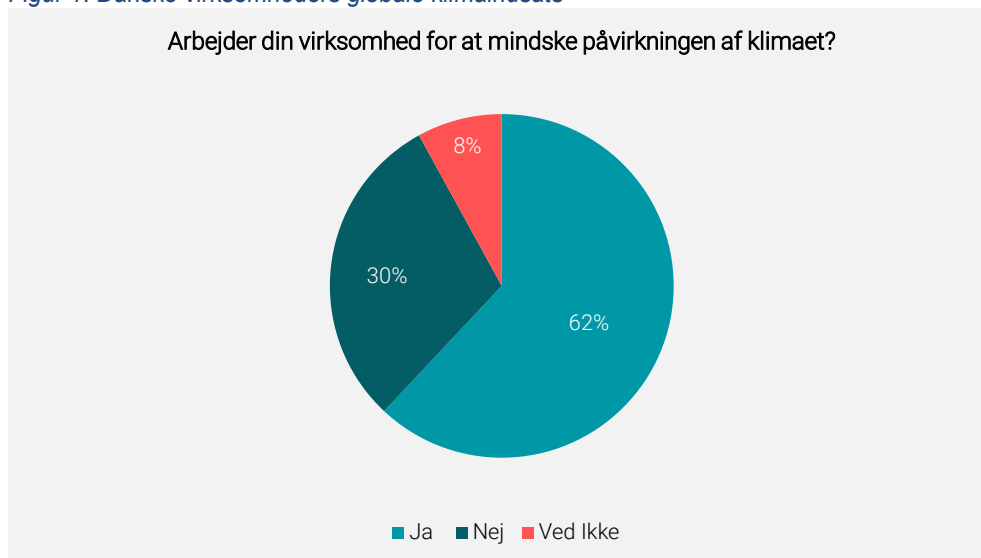
En række analyser og dataindsamlinger peger på, at der lige nu er stor interesse blandt danske virksomheder i forhold til at gøre en indsats for at reducere deres globale klimaaftryk. Det er dog primært de store virksomheder, som er i mål med dokumentationen, imens de mindre og mellemstore virksomheder (SMV'er) har svært ved at afsætte ressourcerne til det, og i nogle tilfælde nedprioriterer det, da de ikke ser et forøget afkast forbundet med indsatsen. Mange virksomheder arbejder dog med deres klimapåvirkning på den ene eller den anden måde, og der er flere projekter, hvor de resterende kan hente hjælp til at komme i gang.

Nedenfor opridses først kort hovedresultaterne af analysen. Herefter ses der på hvad danske virksomheder konkret kan arbejde med, hvis de gerne vil øge deres klimaindsats. Til sidst belyses kommende krav til virksomhedernes klimaarbejde.

2.1 Nøgletal og indikatorer

Mange danske virksomheder har fokus på, hvordan de kan øge deres globale klimaindsats. En undersøgelse foretaget af Advice blandt danske virksomheder viser, at over halvdelen arbejder med, at reducere deres globale klimaaftryk. I figur 1 ses, hvordan virksomhederne har svaret på spørgsmålet omkring deres klimaindsats (ADV, 2020).

Figur 1: Danske virksomheders globale klimaindsats

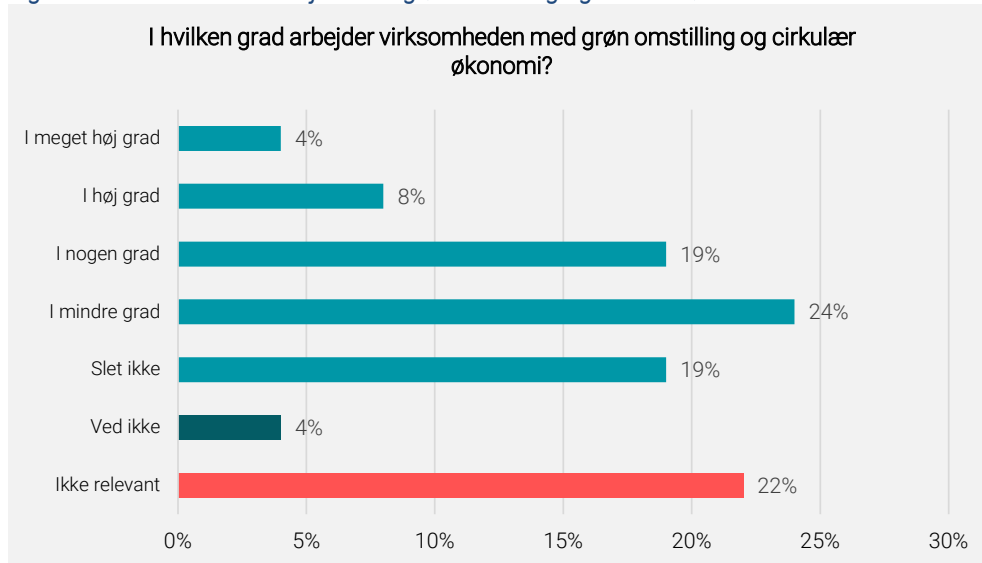
Kilde: (ADV, 2020). **Anm:** Virksomhederne er blevet spurgt til hvorvidt de arbejder for at mindske deres påvirkning på klimaet

Flere undersøgelser viser tillige, at virksomheder med 50 eller flere medarbejdere i højere grad end de mindre virksomheder arbejder med deres globale klimaaftryk. SMV'erne sakker generelt bagud i forhold til at arbejde med og ikke mindst dokumentere deres arbejde med globale reduktioner. Ifølge en undersøgelse

foretaget af HBS for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse² er det kun en lille andel af SMV'erne der i højere grad arbejder med grøn omstilling og cirkulær økonomi. Som det ses af figur 2 er det kun 12 pct. af SMV'erne, der i meget høj eller høj grad arbejder med grøn omstilling og cirkulær økonomi. (DEFB, 2021b).

Figur 2: Virksomheders arbejde med grøn omstilling og cirkulær økonomi

Kilde: DEFB (2021a)

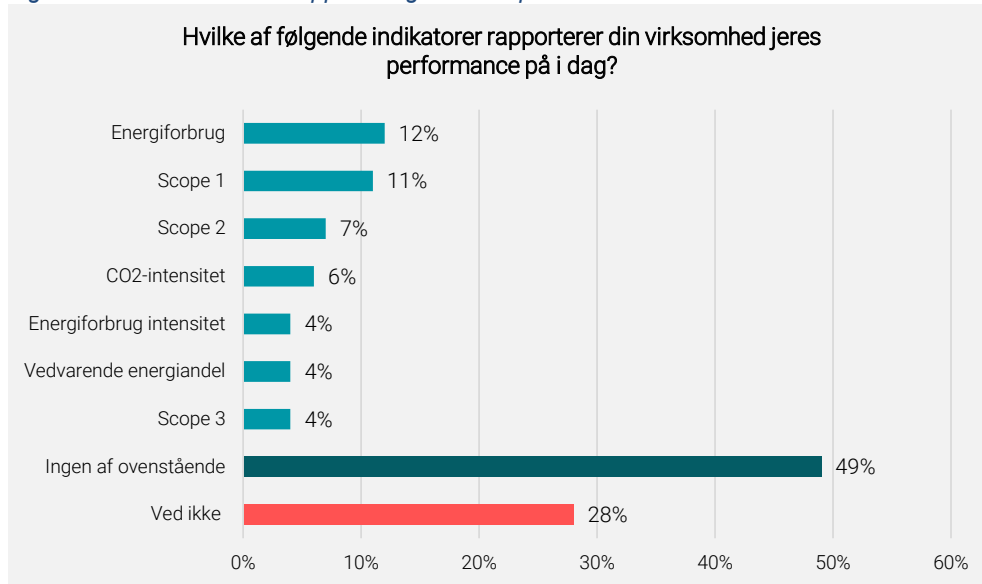
I flere af sektorkøreplanerne fra klimapartnerskaberne påpeges det også, at der især blandt de små- og mellemstore virksomheder er brug for hjælp til konkrete og brugervenlige måder at fastslå deres CO₂-udledning på., ligesom klimapartnerskabernes tværgående projekt om en fælles metode for CO₂-opgørelse pegede på behov for at offentlige værktøjer og vejledninger udbygges og digitaliseres, og at erhvervsfremmesystemet i højere grad understøtter virksomhedernes opgørelse af CO₂. (RKP, 2021b) (RKP, 2021c) (RKP, 2021d)

De virksomheder, der arbejder med reduktion af klimaaftryk, koncentrerer sig især omkring reduktioner af territorial karakter og i mindre grad om de globale udledninger. Generelt, er det kun en mindre andel af virksomhederne, der har fokus på egentlig klimarapportering, hvor den globale indsats i højere grad kommer i spil. Således viser en undersøgelse blandt Dansk Erhvervs medlemmer (både SMV'er og store virksomheder), at kun omkring 4 pct. af de adspurgte virksomheder rapporterer på de såkaldte scope 3 udledninger, som er det scope hvor udledninger fra produktion hos evt. udenlandske leverandører hører til³ jf. figur 3. (DE, 2021b).

² Danmarks erhvervsfremmebestyrelse blev nedsat i 2018 ved lov om erhvervsfremme. Bestyrelsen har til formål at understøtte en sammenhængende decentral erhvervsfremmeindsats, herunder at der er sammenhæng mellem den decentrale og den statslige indsats

³ Scope 1 omfatter egne, direkte udledninger, scope 2 omfatter egne, indirekte udledninger (som fx fra elforbrug), mens scope 3 omfatter udledninger uden for virksomheden (fx fra leverandører og hos kunder) Se boks på side 8 for en uddybende forklaring af begrebet scope 3-udledninger.

Figur 3: Virksomhedernes rapportering af deres performance

Kilde: (DE, 2021b). **Note:** 49 pct. svarer at de ingen klimarapportering foretager, 28 pct. svarer, at de ikke kan svare på spørgsmålet og de sidste 23 pct. rapporterer en eller flere indikatorer for klimapformance.

Der er flere årsager til, at virksomhederne og især de mindre og mellemstore virksomheder ikke arbejder mere med deres klimaaftryk, end de gør. Mange af dem oplever ikke, at arbejdet er værdiskabende nok for deres virksomhed. Derudover nævnes også ressourcer som en væsentlig barriere. I forhold til rapportering på klimaparametre nævnes også udfordringer med data fra både leverandører og egen virksomhed samt manglende viden og kompetencer. (DE, 2021) (DEFB, 2021a).

Det kan dog forventes, at flere af de store virksomheder (over 250 ansatte) er opmærksomme på deres ledelsesberetning med en ikke-finansiell redegørelse for samfundsansvar og herunder virksomhedens klimaaftryk.

Ligeledes er der en forventning - bl.a. blandt SMV'erne selv – om, at efterspørgslen efter klimavenlige produkter og dokumentation af klimaaftryk vil stige de kommende år. Dette bl.a. fordi mange små og mellemstore virksomheder er leverandører af komponenter og ydelser til større virksomheder, der generelt har klima højt på dagsordenen. Flere forventer også, at der fremadrettet vil blive stillet flere myndighedskrav omkring dokumentation. (KLISMV, 2022)

2.2 Indsatser

Virksomheder kan agere på flere måder i forhold til at reducere deres klimaaftryk. Først og fremmest kan de opgøre deres CO₂-udledninger og opsætte målsætninger for reduktion af disse. De kan også sætte fokus på, hvordan deres produkter kan få

en højere udnyttelsesgrad, forlænge levetiden eller genanvendes ved at tænke i cirkulære forretningsmodeller.

I det følgende gennemgås de retningslinjer og den regulering, der gælder for SMV'er ift. drivhusgasudledninger.

2.2.1 Drivhusgasudledninger

Som udgangspunkt kan virksomheder reducere deres globale drivhusgasudledninger direkte og indirekte. De direkte reduktioner finder sted i virksomhedens egen produktion og dækker bl.a. over energieffektivisering og genbrug af materialer i produktionen samt transport i egne transportmidler. Indirekte reduktioner finder derimod sted uden for produktionen, fx ved reduktioner i udledninger fra distributionen, reducerede råvarebehov eller reducerede udledninger som følge af påvirkning af (under)leverandører og kunder. Begge former for CO₂-reduktioner hos virksomhederne bidrager til at reducere de globale drivhusgasudledninger, men kun de reducerede udledninger, der finder sted inden for Danmarks grænser, indgår som del af Danmarks territoriale reduktioner i udledningerne og dermed i opfyldelsen af 70-pct. målsætningen. (ENS, 2021)

De direkte udledninger fra de største energiforbrugere er reguleret igennem EU's kvotehandelssystem, som omfatter udledninger fra energi i elproduktion, fjernvarme, store industrianlæg, olie- og gasproduktion samt flytrafik. Kvotehandelssystemet sætter et loft for, hvor meget CO₂, der må udledes og gør det samtidig muligt at handle med CO₂-kvoter. Direkte udledninger fra de mindre energiforbrugere, hvor langt de fleste SMV'ere hører til, reguleres igennem CO₂-afgiften, som er pålagt alle fossile brændsler.

Det er væsentligt for en målrettet klimaindsats, at virksomhederne kan sætte tal på deres grønne omstilling og anvender standardiserede værktøjer, der kan hjælpe dem med at opgøre deres klimaaftryk samt identificere CO₂-reducerende tiltag og udarbejde planer for reduktion af klimaaftryk. Dette kan gøres med et klimaregnskab, som typisk udarbejdes årligt, hvormed udviklingen i virksomhedens klimaaftryk kan følges. Et klimaregnskab giver virksomhederne mulighed for at forstå hvilke aktiviteter, der har størst betydning for deres klimaaftryk, samt at opsætte konkrete reduktionsmål.

Mange virksomheder vælger at rapportere deres drivhusgasudledninger med udgangspunkt i drivhusgasprotokollen⁴, som er en internationalt anerkendt standard for opgørelse og rapportering af virksomheders drivhusgasudledning.

⁴ Greenhouse Gas Protocol

Drivhusgasprotokollen

Drivhusgasprotokollen er en frivillig regnskabsstandard for opgørelse af drivhusgasser og særligt blandt virksomheder, er standarden globalt anerkendt.

Dens formål er at hjælpe med at afgrænse virksomheders direkte og indirekte drivhusgasudledninger og sikre en ensartet måde at udregne det samlede klimaaftryk på. Drivhusgasprotokollen skelner mellem tre områder, kaldet scopes, defineret til at kategorisere en virksomheds drivhusgasudledninger.

Scope 1: Indeholder de direkte drivhusgasudledninger fra kilder, der er ejet eller kontrolleret af virksomheden. Det kan fx være udledninger fra forbrænding i kedler eller køretøjer, der er ejet eller kontrolleret af virksomheden.

Scope 2: Indeholder de indirekte drivhusgasudledninger forbundet med produktionen af det el og fjernvarme, som virksomheden forbruger. Disse udledninger er indirekte, fordi de ikke fysisk udledes hos den energiforbrugende virksomhed, men hos producenten af el- eller fjernvarmen.

Scope 3: Indeholder alle øvrige indirekte drivhusgasudledninger, som er en konsekvens af virksomhedens aktiviteter relateret til virksomhedens værdikæde. Udledningerne kommer fra kilder, der ikke er hverken ejet eller kontrolleret af virksomheden. Det kan eksempelvis være udledninger fra leverandører, som følger af udvinding, produktion og transport af de materialer, som virksomheden har købt. Det kan også være udledninger fra kunders brug af virksomhedens solgte løsninger.

I Danmarks 70 pct. målsætning indgår Danmarks territoriale drivhusudledninger, dvs. de udledninger der er udledt inden for Danmarks geografiske område (uanset som de er karakteriseret som scope 1, 2 eller 3).

2.2.1 Cirkulær økonomi

Virksomheder kan også arbejde med cirkulær økonomi som en del af arbejdet med at reducere deres klimaftryk. Med cirkulær økonomi gøres der op med den traditionelle lineære måde at producere og forbruge på, hvor der udvindes råstoffer, fremstilles og forbruges produkter som efter brug kasseres og bliver til affald. I den cirkulære økonomi sættes der i stedet fokus på i højere grad at udnytte materialerne optimalt fx ved et bedre design, der kræver færre ressourcer og som fremmer længere produktlevetider, mulighed for reparation mv. eller ved at ændre i produktionsmetoden og forbrugsmønstre, som understøtter at produkter og materialer kan anvendes igen. (SOG, 2021)

Der er en række forskellige områder, som virksomheder kan arbejde med inden for cirkulær økonomi. Nogle af de mest centrale er:

- Produkt som service: Virksomheden giver adgang til deres produkt som en service, hvor brugeren ikke ejer produktet.
- Deleøkonomi: Flere har adgang til at bruge produktet. Dermed sikres en bedre udnyttelse af produktet, og der skal ikke produceres så mange af det.
- Cirkulært produktdesign: Design af produkter ud fra et livscyklusperspektiv, der sikrer længere holdbarhed samt mulighed for reparation, genbrug, genfremstilling og genanvendelse.
- Øget sporbarhed, hvor produktdata deles igennem værdikæden og understøtter, genfremstilling, reparation, høj kvalitet i genanvendelsen og ikke-giftige materialekredsløb.
- Genanvendelse: øget anvendelse af genanvendt materialer i designfasen og øget sortering til genanvendelse.

(SOG, 2021) (VIR, 2022)

Hvad er cirkulær omstilling og cirkulær økonomi?

Virksomheden omstiller sig fra lineær til cirkulær forretning ved f.eks. at designe, producere eller sælge produkter som:

- Holder længere
- Er lette at reparere og renovere
- Kan skilles ad, så materialer kan genanvendes
- Lejes ud i stedet for at blive solgt
- Består af bæredygtigt produceret fornybare materialer

Cirkulær omstilling åbner for nye muligheder for handel og jobskabelse, bidrager til reduktion af miljø- og klimaaftryk og gør besparelser i både ressourcer og omkostninger mulige.

I en cirkulær økonomi recirkulerer man materialer og produkter, udnytter deres værdi til fulde og minimerer spildet.

(GCO, 2022) (RECØ, 2021)

Case: Daka

Daka er en dansk virksomhed, der gennem indsamling, håndtering og recirkulering af organiske biprodukter er med til at reducere de globale drivhusgasudledninger.

De biprodukter, som Daka modtager fra landbruget og fødevarerindustrien bruges cirkulært til produktion af en række nye produkter, der anvendes på tværs af sektorer. Daka spiller dermed en essentiel rolle ift. den cirkulære omstilling i Danmark.

Daka bidrager til at reducere udledninger på globalt plan gennem det grønne kredsløb, der skabes i deres 4 forretningsenheder:

- *Hos Daka ecoMotion bruges ikke-fodereget fedt til fremstilling af 2. generations biodiesel.*
- *Hos Daka SecAnim fremstilles fedt til biodiesel og biobrændsel eller gødning af henholdsvis døde dyr fra landbruget og ikke-foderegete slagteribiprodukter.*
- *Hos Daka Sarval omdannes foderegete slagteriprodukter til foderingredienser, der fx kan anvendes i kæledyrsfoder.*
- *Hos Daka ReFood anvendes mad- og olierester fra madindustrien til produktion af biogaspulp og biodiesel. Desuden er Daka ReFood medstifter af REFOOD-mærket, som gør en indsats mod madspild og for genanvendelse og derigennem forsøger at skabe større grobund for den cirkulære omstilling i madindustrien.*

Firmaet 2.-0 LCA consultants har udført en såkaldt Consequential LCA for Daka, som viser at Dakas aktiviteter med udnyttelse og genanvendelse af ressourcer har resulteret i, at der er fortrængt 277.000 CO₂e på globalt plan i 2019. Det svarer til udledningen fra 19.000 danske husstande og Daka vurderer, at der fortsat er et stort potentiale for reduktioner.

I deres egen produktion har Daka også haft fokus på at reducere de globale udledninger. De har fx udskiftet kedlen på en af fabrikkerne, så produktionen nu er mere energieffektiv. Dette samt indsatser ift. optimering af maskiner og varmforsyning sammen med mindre forbrug af fx kølevand har resulteret i en reduktion på 22 pct. CO₂e pr. ton råvare fra 2019 til 2020. Overskudsvarmen fra produktionen i Løsning bliver udnyttet til lokal fjernvarme.

Kilde: Daka

2.2.2 Kommende krav omkring bæredygtighedsrapportering

På nuværende tidspunkt er der ikke krav til små og mellemstore virksomheder omkring at dokumentere eller rapportere på deres klimaindsats. Derfor er den indsats det kræver at lave dokumentation helt frivillig, og der skal afsættes

ressourcer til arbejdet. Store virksomheder⁵ skal til gengæld ifølge årsregnskabsloven supplere deres ledelsesberetning med en ikke-finansiel redegørelse for samfundsansvar. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om miljøforhold, herunder virksomhedens arbejde med at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktivitet.

(Kli, 2021)

Der har indtil nu ikke været nogle standarder for, hvordan virksomhedernes samfundssvar skal rapporteres, men med et kommende EU-direktiv om virksomheders bæredygtighedsrapportering (CSRD) vil der blive stillet krav til mere standardiseret rapportering af virksomhedernes bæredygtighed, herunder om drivhusgasudledninger, hvilket vil bidrage til en harmonisering af virksomheders rapportering på tværs af EU. Direktivet forventes at gælde store virksomheder samt børsnoterede SMV'er og være frivilligt for øvrige virksomheder. Det forventes, at bæredygtighedsrapporteringen skal være en del af virksomhedernes årsrapport og verificeres af tredjepart på samme måde som den finansielle rapportering. (DE, 2021a)

Bæredygtighedsrapporteringen skal derudover følge den nye taksonomiforordning, som ligeledes er vedtaget af EU. Taksonomiforordningen skal sikre en ensartet klassifikation af grønne og miljømæssigt bæredygtige aktiviteter på tværs af det europæiske marked. Den indeholder en lang række kriterier for, hvornår økonomiske aktiviteter kan betragtes som grønne og miljømæssigt bæredygtige. (FiDan, 2021)

Taksonomiforordningen og kravet omkring bæredygtighedsrapportering skal tilsammen gøre det nemmere for investorer at identificere grønne virksomheder, således at investeringer kan kanaliseres i en bæredygtig og grøn retning.

CSRD forventes at træde i kraft for de store virksomheder fra regnskabsåret 2023 og for de børsnoterede SMV'er fra regnskabsåret 2026.

⁵ Store virksomheder er virksomheder, som i to på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet overskrider to af følgende størrelser: a) En balancesum på 156 mio. kr., b) en nettoomsætning på 313 mio. kr. og c) et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 250.

3. Metode og antagelser

Arbejdet med reduktioner af drivhusgasudledninger på globalt plan hos de danske SMV'er belyst på baggrund af et litteraturstudie af en række nyere rapporter og analyser af, hvordan de danske virksomheder bredt set arbejder med at mindske deres globale klimaaftryk, og hvad de har af udfordringer i forhold til at øge indsatsen. Litteraturstudiet omfatter bl.a. konklusioner fra klimapartnerskaberne samt en række rapporter baseret på spørgeskemaundersøgelser. Tabel 1 opsummerer de undersøgelser og rapporter, der rapporteres direkte fra med grafer og data i denne analyse. En fyldestgørende kildeliste kan ses i afsnit 5.

Tabel 1: Undersøgelser og rapporter der rapporteres fra i analysen i dette baggrundsnotat

Afsender	Titel	År	Type, SMV/generel	Kilde-ref.
Arla Foods og Global compactNetwork Denmark, udført af Advice	Danske virksomheders klimaindsats	Jan. 2020	Rapport baseret på spørgeskemaundersøgelser blandt alle størrelser virksomheder. Enkelte udfoldelser omkring SMV'erne	ADV (2020)
SMVDanmark	SMV'er vil gerne klimaet, men mangler grønne kunder og redskaber	Jan. 2020	Årlig spørgeskemaundersøgelser blandt SMV-medlemmer	SMVDK (2020)
Dansk Erhverv	Klar til transparens? Danske virksomheders arbejde med bæredygtighedsrapportering	Juni 2021	Rapport baseret på medlemsundersøgelse. Alle størrelser virksomheder repræsenteret, men flere svar er opdelt på virksomhedsstørrelser	DE (2021b)
Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, udført af HBS economics	GENSTART AF DANSKE SMV'ER Tilstandsbillede af de danske små og mellemstore virksomheder	September 2021	Undersøgelse, som bl.a. baserer sig på Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses virksomhedspanel.	DEFB (2021a) /HBS (2021)
Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, udført af Epinion	SMV-måling forår 2021	Maj 2021	Rapport, som bl.a. baserer sig på Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses virksomhedspanel. Alle størrelser virksomheder repræsenteret, men flere svar er opdelt på virksomhedsstørrelser	DEFB (2021b)
Klimapartnerskabet for Produktionsvirksomheder	Affaportering, marts 2020	Februar 2020	Spørgeskemaundersøgelser i forbindelse med affaportering. Alle størrelser virksomheder. Enkelte udfoldelser omkring SMV'erne	RKP (2020a)
Dansk Industri	Bæredygtighed – en vigtig konkurrenceparameter	Juni 2021	Artikel baseret på rundspørge hos DI's Virksomhedspanel. Alle virksomhedsstørrelser repræsenteret.	DI (2021)

Materialet bag denne analyse er udvalgt med henblik på at undersøge

- 1) Hvor meget og hvordan arbejder de danske SMV'er med deres globale klimaaftryk?

Da svaret på dette var, at mange SMV'er slet ikke eller i meget lille grad arbejder med deres globale klimaaftryk, blev der yderligere udvalgt materialer med henblik på at undersøge:

- 2) Hvad er barriererne for de danske SMV'er i forhold til at arbejde med deres globale klimaaftryk?

4. Analyse

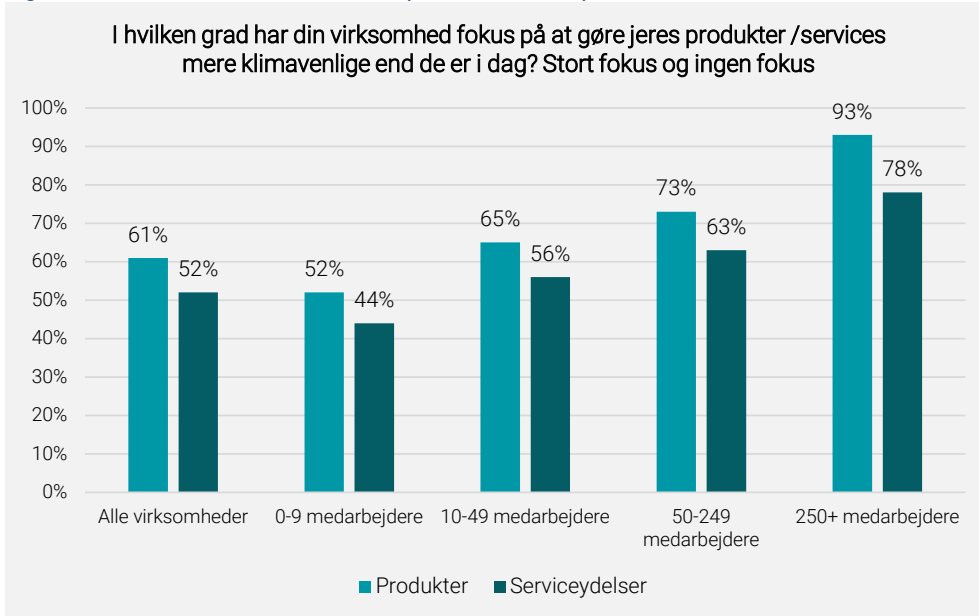
I dette afsnit foldes hovedresultaterne fra afsnit 2 ud. Den første del af afsnittet belyser, i hvilket omfang de danske SMV'er arbejder med deres globale klimaindsats og på hvilke områder. Herunder ses også på, hvilke barrierer SMV'erne har i forhold til at udvide eller komme i gang med klimaarbejdet, og hvad de har af forventninger til efterspørgsel og krav i forhold til klimaarbejde fremover. Herefter ses der på, hvor danske SMV'er kan få hjælp til deres klimaindsats. Afslutningsvis gennemgås en række udvalgte globale indsatser fra klimapartnerskabernes sektorkørerplaner.

4.1 Klimaarbejdet i SMV'erne

En række undersøgelser foretaget igennem de sidste 1-2 år viser, at mange virksomheder i et eller andet omfang arbejder med at mindske deres klimapåvirkning, og at mange ønsker at gøre det i endnu højere grad. Undersøgelserne viser dog også, at det især er blandt SMV'erne, at man ikke er kommet så langt med klimaarbejdet, selvom alle undersøgelserne peger på, at viljen og lysten er tilstede hos mange.

Dansk Erhverv har i en undersøgelse omkring danske virksomheders arbejde med bæredygtighedsrapportering spurgt en række virksomheder om deres fokus på klimavenlige produkter og ydelser. Som det ses af figur 4 svarer over halvdelen af de adspurgte virksomheder (både de, der sælger produkter og de der sælger services), at de har fokus på at øge klimavenligheden af deres produkter fremover. (DE, 2021b)

Figur 4: Danske virksomheders fokus på klima i deres produkter/services

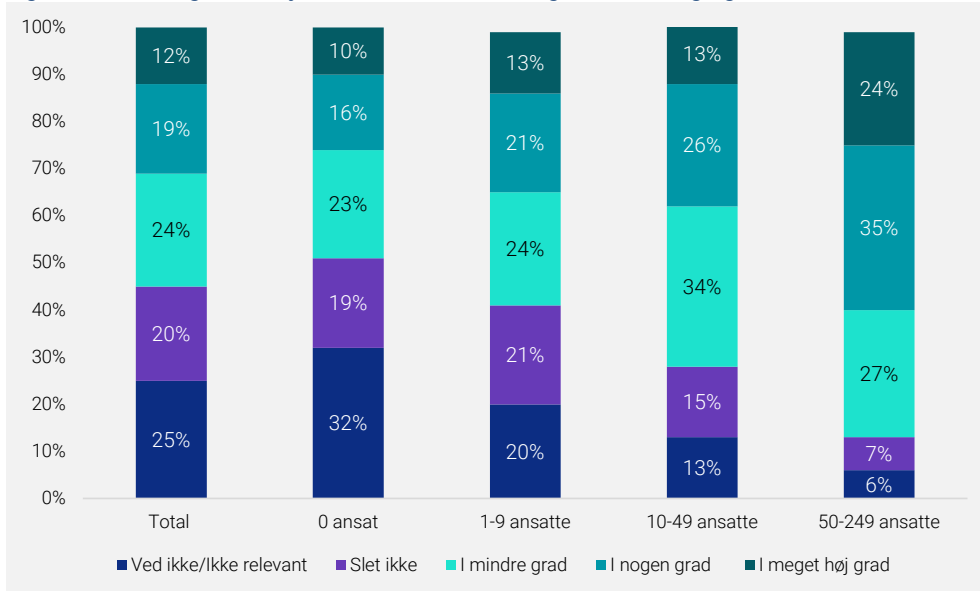

Kilde: (DE, 2021b)

Det ses dog også af besvarelserne, at det i højere grad er de store virksomheder, som svarer, at de har et betydeligt fokus. Jo mindre virksomhederne er, jo mindre fokus har de gennemsnitligt set på at gøre deres produkter og serviceydelser mere klimavenlige (DE, 2021b).

Det samme billede ses i en undersøgelse foretaget af Epinion for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse omkring danske SMV'er. På tværs af alle SMV'er er det kun omkring hver 10. virksomhed, som i høj grad eller meget høj grad arbejder med grøn omstilling og cirkulær økonomi. Det er dog i højere grad de større SMV'er, som er i gang med klimaarbejdet jf. figur 5. (DEFB 2021b)

Figur 5: I hvilken grad arbejder virksomheden med grøn omstilling og cirkulær økonomi?

Kilde: (DEFB 2021b)

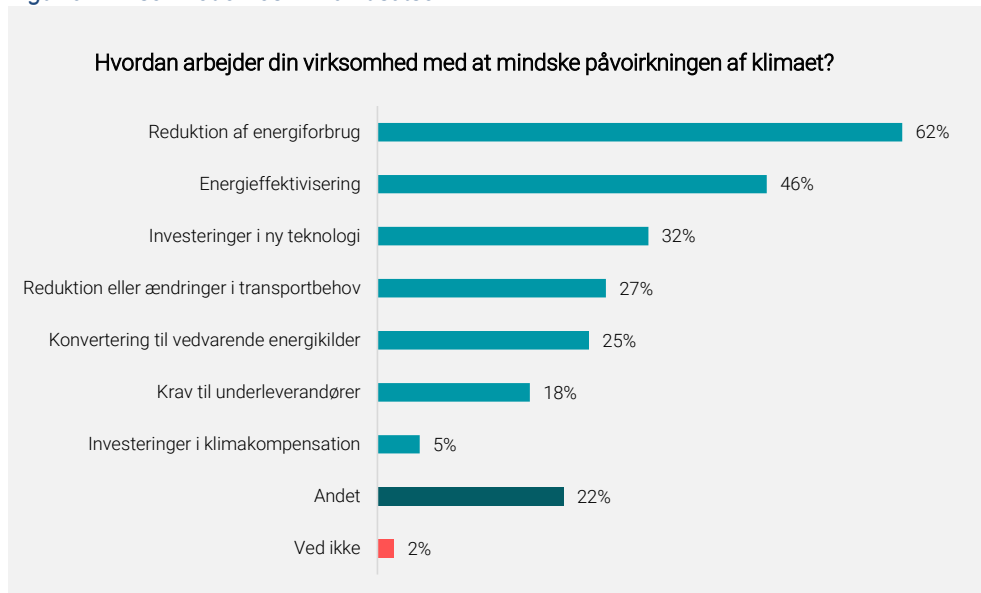
Blandt de virksomheder, der arbejder med deres globale klimaaftryk, er det ønsket om, at bidrage til et bedre klima og et bedre miljø, som virksomhederne først og fremmest angiver som begrundelse for deres indsats. Dernæst er det reduktioner af omkostninger, og som nr. 3 angives ønsket om et forbedret omdømme. (ADV, 2020) (DEFB 2021b)

Hvis man dykker ned i, hvad de danske virksomheder mere konkret arbejder med, viser flere undersøgelser, at det især er udledninger under scope 1 og 2, som har virksomhedernes fokus. I en undersøgelse foretaget af Advice for Arla Foods og Global Compact spørges en række virksomheder om hvilke klimaindsatser, de arbejder med. Som det ses af figur 6, er det især reduktion af eget energiforbrug og energieffektiviseringer, som de danske virksomheder har fokus på i forhold til at mindske deres klimaaftryk. Også affaldssortering og genanvendelse af materialer bliver nævnt af flere. Idet 78 % af virksomhederne i undersøgelsen er SMV'er med under 10 ansatte, dvs. virksomheder der langt overvejende har deres faciliteter i Danmark, relaterer deres klimaarbejde sig overvejende til udledninger i Danmark. Udledningerne relateret til scope 3, som bl.a. går ud over landets grænser og som virksomheden har sværere ved at påvirke, nævnes i mindre grad (fx krav til underleverandører). (ADV, 2020).

Det samme billede viser sig i undersøgelsen foretaget af Dansk Erhverv, som har spurgt en række medlemmer omkring deres klimarapportering (se figur 3). De mest rapporterede indikatorer hører under eller er scope 1 og 2, mens kun en ganske lille andel svarer, at de rapporterer på scope 3⁶. (DE, 2021b)

⁶ Scope 1 omfatter egne, direkte udledninger, scope 2 omfatter egne, indirekte udledninger (som fx fra elforbrug), mens scope 3 omfatter udledninger uden for virksomheden (fx fra leverandører) Se boks på side 8 for en uddybende forklaring af begrebet scope 3-udledninger

Figur 6: Virksomhedernes klimaindsatser

Kilde: (ADV, 2020), **Note:** under 'andet', nævner virksomhederne især affaldssortering og genanvendelse af materialer

Der tegner sig desuden et billede af, at SMV'ernes klimaindsats i mindre grad end de større virksomheder har et globalt fokus. Undersøgelsen foretaget af Advice viser, at blandt de større virksomheder er der 80 pct., der arbejder med at reducere deres globale drivhusgasudledninger, mens det kun gælder for 30 pct. på tværs af alle virksomhedsstørrelser. Det vil altså sige, at arbejdet med klimaindsatsen blandt de mindre og mellemstore virksomheder i mindre grad end hos de store har et globalt fokus. (ADV, 2020).

4.1.1 Dokumentation og rapportering

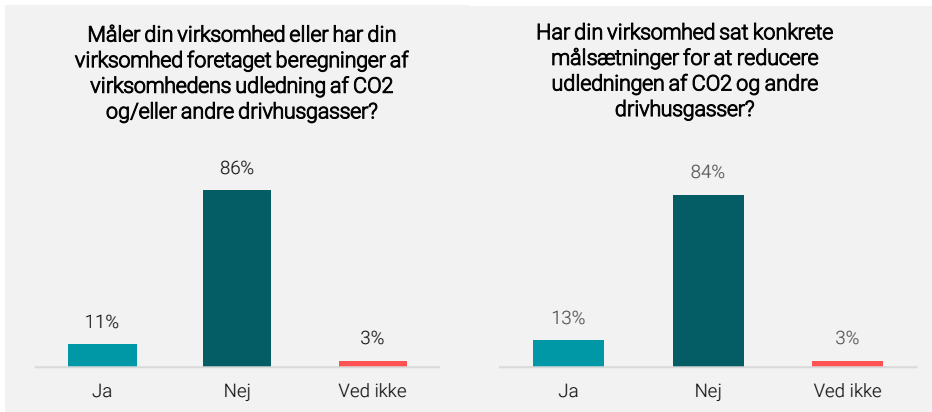
En dokumenteret opgørelse af virksomhedens udledninger er et vigtigt redskab i forhold til at kunne opsætte konkrete klimamålsætninger og efterfølgende måle på, hvorvidt virksomheden er på rette vej. Selvom mange virksomheder arbejder med at reducere deres klimaaftryk på forskellige måder, er det dog kun en mindre andel, som er kommet i gang med at dokumentere deres arbejde.

Af figur 3 fremgik det, at kun 23 pct. af de adspurgte virksomheder i Dansk Erhvervs undersøgelse foretog klimarapportering i et eller andet omfang. I undersøgelsen foretaget af Advice viser det sig ligeledes, at meget få af de deltagende virksomheder beregner deres klimaaftryk. Som det ses af figur 7, svarede kun 11 pct. af de adspurgte virksomheder ja til at have foretaget beregninger af deres CO₂-udledninger og kun 13 pct. til at have sat konkrete målsætninger for reduktion af udledninger. Overlappet imellem disse var på 5 pct. Hvis man ser på de virksomheder, der svarer, at de aktivt arbejder med deres klimaindsats, er det omkring 18 pct. der beregner deres udledninger. Her viser det sig endnu engang, at virksomheder med 50 eller flere ansatte trækker

gennemsnittet op. Tre ud af 10 større virksomheder beregner deres udledninger, og samme tendens gælder for konkret målsætning for reduktion af drivhusgasudledningerne. Her er det ligeledes de større virksomheder, der trækker procentsatsen op (ADV, 2020).

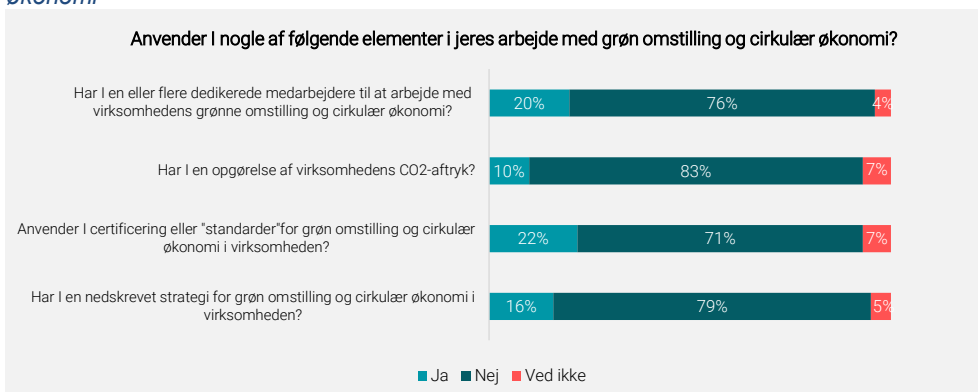
Figur 7: Danske virksomheders rapportering og dokumentation

Kilde: (ADV, 2020)

I undersøgelsen foretaget for Danmarks erhvervsfremmebestyrelse er der ligeledes også kun en mindre andel af de adspurgte virksomheder, som arbejder systematisk med deres klimaindsats. Som det ses af figur 8 er det kun hver 10. virksomhed, der svarer, at de har en opgørelse af virksomhedens CO₂-aftryk, og kun 16 pct. har en nedskrevet strategi for deres arbejde med grøn omstilling og cirkulær økonomi. Dette afspejles også i virksomhedernes svar på, hvorvidt de har dedikerede medarbejdere til arbejdet med deres grønne omstilling og cirkulær økonomi. Kun 1 ud af 5 virksomheder svarer ja til dette.

Figur 8: Danske virksomheders systematiske arbejde med grøn omstilling og cirkulær økonomi

Kilde: (DEFB 2021b)

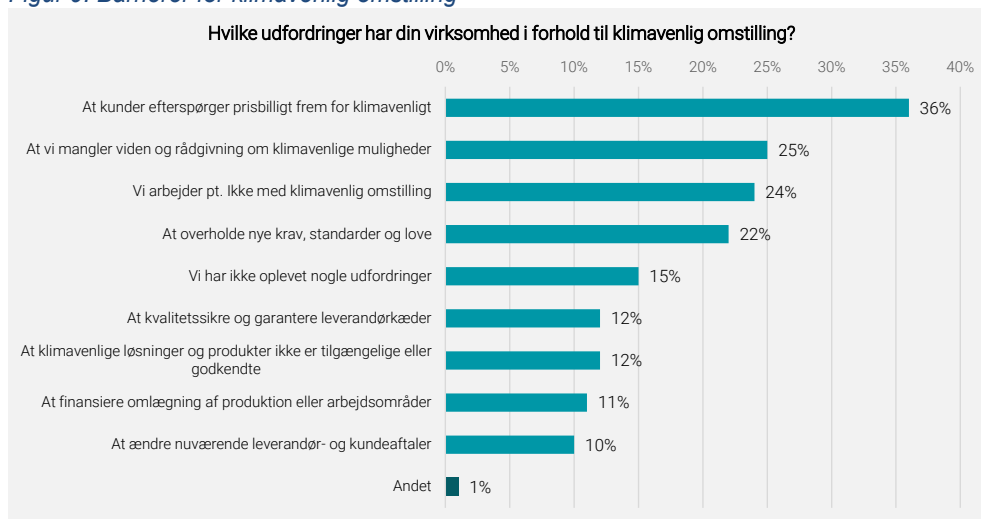
I forbindelse med afrapportering for klimapartnerskabet for produktionsvirksomheder i starten af 2020 blev der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt danske produktionsvirksomheder, som giver et tilsvarende billede. Her svarede blot 11 pct., at de havde tal på deres udledninger, og størstedelen af dem vidste heller ikke, hvordan de skulle finde ud af det. Under 20 pct. af virksomhederne svarede, at de havde en klimamålsætning. (RKP 2020a)

4.1.2 Incitamerter og barrierer

I flere undersøgelser er det blevet belyst, hvilke udfordringer virksomhederne har i forhold til at komme i gang med eller øge deres klimaarbejde. Undersøgelserne peger alle på, at ressourcer, økonomi, for lille efterspørgsel samt manglende viden omkring klimaarbejde er nogle af de væsentlige barrierer.

I en undersøgelse foretaget af SMVdanmark blandt deres medlemmer spørges der til, hvilke udfordringer virksomhederne har i forhold til klimavenlig omstilling. Som det ses af figur 9, topper svaret omkring manglende efterspørgsel på klimavenlige produkter. Også manglende viden og rådgivning samt at overholde love, krav og standarder rangerer højt. Kun 15 pct. svarer, at de ingen udfordringer har. (SMVDK, 2020)

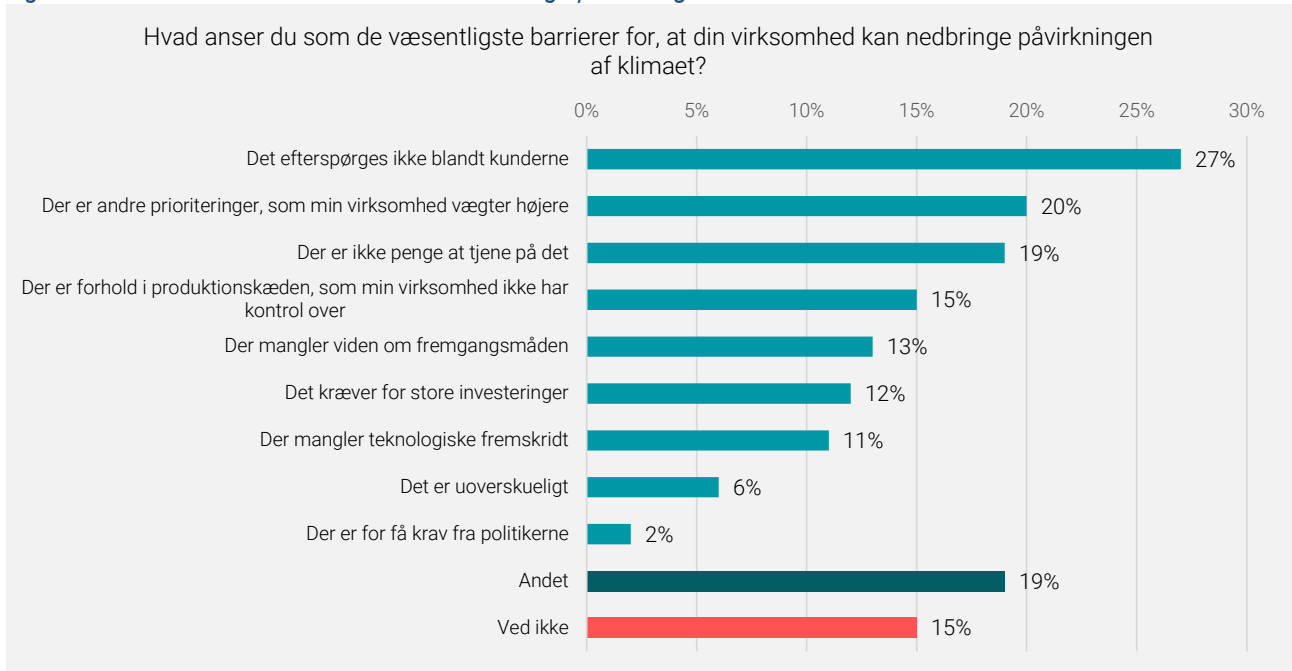
Figur 9: Barrierer for klimavenlig omstilling

Kilde: (SMVDK, 2020).

I undersøgelsen fra Advice er de virksomheder, som har svaret, at de ikke arbejder med at reducere deres klimapåvirkning, blevet spurgt til, hvilke barrierer de ser i forhold til at begynde klimaarbejdet. Som det ses af figur 10, peges der i denne gruppe på, at det ikke efterspørges blandt kunderne, men også at virksomhederne har andre prioriteter end deres globale klimaaftryk. (ADV, 2020).

Figur 40: Barrierer for at virksomheder kan nedbringe påvirkningen af klimaet

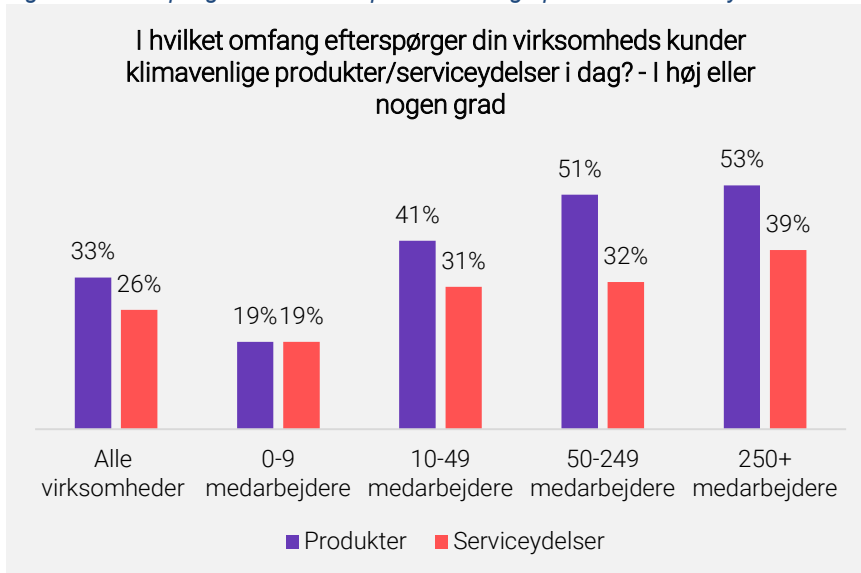

Kilde: (ADV, 2020).

Undersøgelsen fra klimapartnerskabernes afrapportering for produktionsvirksomheder peger på mange af de samme barrierer. Især likviditet og finansiering af de nødvendige tiltag blev udpeget som en udfordring for SMV'erne i denne undersøgelse. Konkurrenceevne, lovgivning, manglende idéer og beregningsmetoder samt kultur og mindset nævntes også af de adspurgte virksomheder. (RKP, 2020a)

Undersøgelsen blandt Dansk Erhvervs medlemmer peger på de samme barrierer som allerede angivet ovenfor. I denne undersøgelse ses det dog tillige, at den manglende efterspørgsel på klimavenlige produkter i højere grad opleves hos de mindre og mellemstore virksomheder end blandt de større, jf. figur 11.

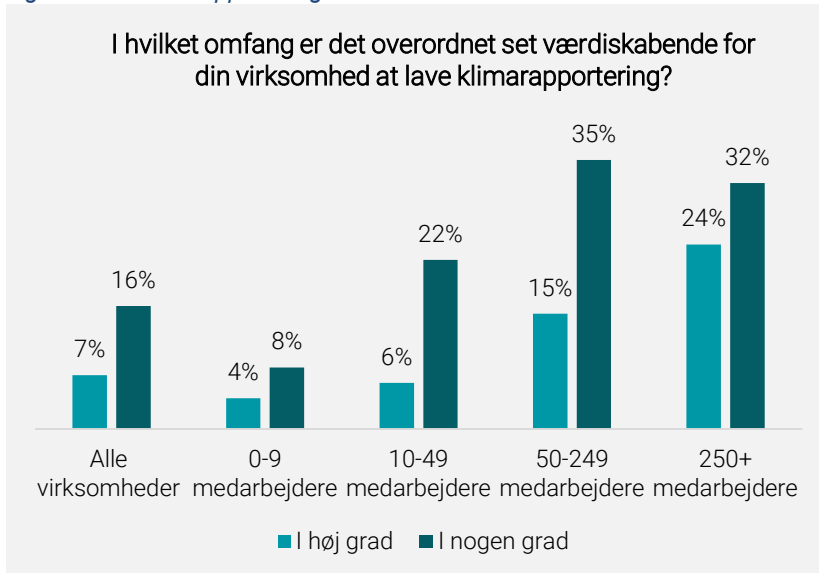
Figur 51: Efterspørgsel fra kunder på klimavenlige produkter/serviceydelser

Kilde: (DE, 2021b)

I forhold til klimarapportering spørges der i denne undersøgelse også til, hvorvidt virksomhederne ser klimarapportering som værdiskabende. Her svarer kun ca. hver 5. virksomhed på tværs af størrelser, at de i høj eller nogen grad mener, at det er værdiskabende for deres virksomhed at udarbejde klimarapporteringer jf. figur 12. Dvs. langt størstedelen af de adspurgte virksomheder ser kun i nogen eller mindre grad en værdiskabelse. Igen er det tydeligt, at det i højere grad er de store virksomheder, som ser en værdi, mens der er langt imellem de mindre og særligt de helt små virksomheder, som ser en høj eller meget høj værdi i klimarapportering. (DE, 2021b)

Figur 62: Er klimarapportering værdiskabende for virksomheder?

Kilde: (DE, 2021b)

Der er også tegn på at SMV'erne generelt har svært ved at se mulighederne og mangler inspiration til, hvor de selv kan tage fat. I SMVdanmarks undersøgelse bliver virksomhederne spurgt til i hvilken grad de mener, at det er muligt at igangsætte tiltag, som kan reducere virksomhedens egen CO₂-udledning. Kun 30 pct. mener, at det i høj eller nogen grad er muligt for dem. 39 pct. svarer i mindre grad, 11 pct. svarer, at det slet ikke er muligt, og 20 pct. svarer at det ikke er relevant. (SMVDK, 2020).

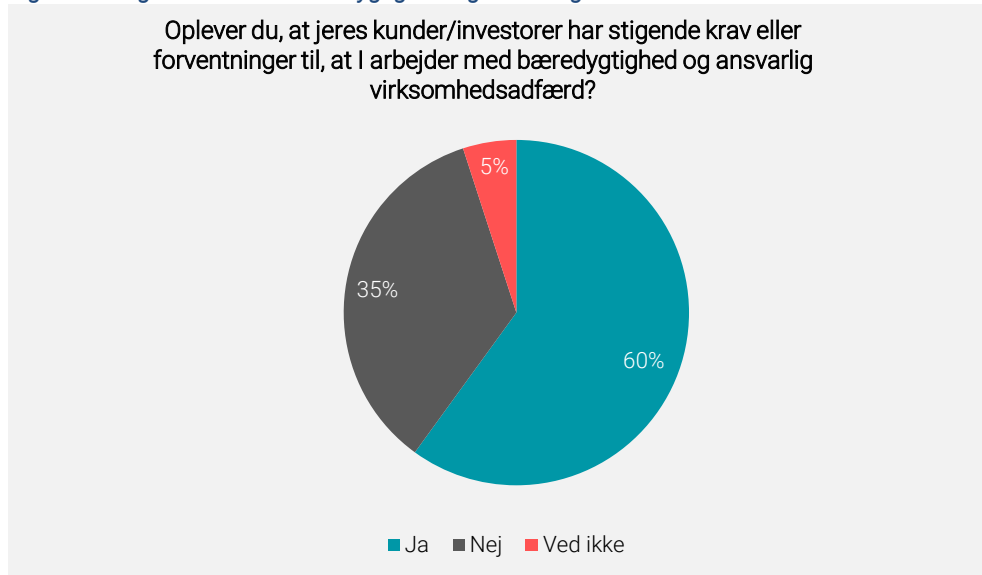
4.1.3 Rapportering og dokumentation i fremtiden

Ifølge Dansk Industri (DI) er der god grund for SMV'erne til at komme i gang med at arbejde med deres reduktioner og klimarapportering. SMV'erne er nemlig i høj grad underleverandører til de større virksomheder, som fremover forventes i stigende grad at efterspørge overblik over CO₂-aftryk og konkrete reduktionsplaner fra deres leverandører. Det gælder både de store virksomheder i Danmark, men også ift. de danske eksportmarkeder, hvor denne efterspørgsel kan forventes at komme (DI, 2021).

En undersøgelse blandt DI's medlemmer viser, at mange virksomheder allerede oplever stigende krav og forventninger omkring arbejdet med bæredygtighed. Som det ses af figur 13, svarer 60 pct. af de adspurgte virksomheder, at deres kunder og investorer har stigende krav eller forventninger til virksomhedens arbejde med bæredygtighed og ansvarlig virksomhedsadfærd. Det er i højere grad de store virksomheder end de små, som har denne oplevelse. Mens 49 pct. af virksomhederne med 1-50 ansatte svarer, at de oplever stigende krav og

forventninger, gør dette sig gældende for 78 pct. af virksomhederne med mellem 51 og 250 ansatte og 91 pct. af virksomhederne med over 250 ansatte. (DI, 2021)

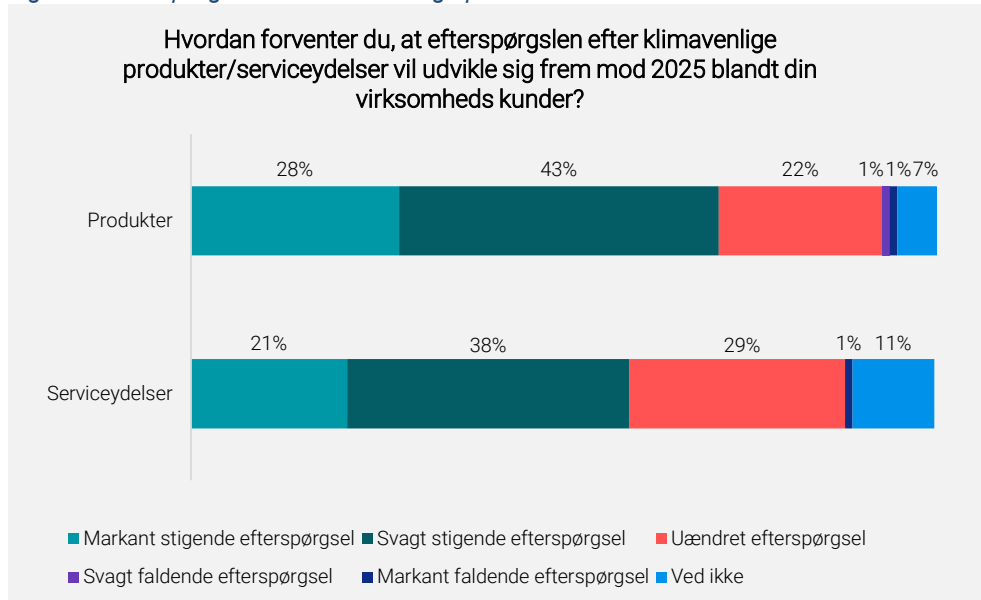
Figur 73: Stigende krav til bæredygtighed og ansvarlig virksomhedsadfærd

Kilde: (DI, 2021)

I undersøgelsen foretaget af Dansk Erhverv gav et flertal af de deltagende virksomheder også udtryk for, at de forventer en stigende efterspørgsel efter klimavenlige produkter og serviceydelser fra deres kunder i de kommende år. Som det ses af figur 14, forventede 71 pct. af de virksomheder, som sælger produkter, en stigende efterspørgsel efter grønne produkter frem mod 2025, mens det tilsvarende tal for serviceydelser var 59 pct. (DE, 2021b)

Figur 84: Efterspørgslen efter klimavenlige produkter

Kilde: (DE, 2021b)

Endvidere viste undersøgelsen, at det er i højere grad er de store end de små- og mellemstore virksomheder, som forventer, at efterspørgslen efter grønne produkter vil stige i de kommende år. På tværs af virksomhedsstørrelser gælder dog, at den forventede grønne efterspørgsel ligger væsentligt over den efterspørgsel, som virksomhederne oplever på nuværende tidspunkt (se figur 9). (DE, 2021b)

4.4 Hjælp til klimaarbejdet

Mange virksomheder, og særligt SMV'erne, nævner ressourcer og økonomi som barrierer for deres klimaarbejde. Derfor er der igangsat flere forskellige projekter, værktøjer og vejlednings- og/eller rådgivningsindsatser, som forsøger at hjælpe SMV'erne med at komme i gang med eller med at udvikle deres klimaindsats og øge deres fokus på cirkulær økonomi. Der er også flere tilskudsordninger, hvor danske virksomheder har mulighed for at søge om økonomisk hjælp til klimaarbejdet bl.a. Virksomhedsprogrammet (SMV:Grøn), hvor der kan søges om tilskud til bl.a. at få gennemført klimaregnskaber og LCA-analyser samt erhvervspuljen, hvor der kan søges om tilskud til energispareprojekter og energieffektiviseringsordningen for overskudsvarme, hvor der kan opnås afgiftsfritagelse på afgiftsbelagt overskudsvarmeleverancer.

Nedenfor præsenteres kort nogle af de muligheder SMV'erne har for at få hjælp til deres klimaarbejde.

4.4.1 Klimakompasset – hjælp til særligt SMV'er

Et nyt klimakompas er for nyligt blevet lanceret af Erhvervsstyrelsen i samarbejde med Energistyrelsen. Klimakompasset⁷ skal gøre det nemmere for danske virksomheder, og særligt SMV'er, at komme i gang med klimaarbejdet og få indblik i, hvordan de målrettet kan reducere deres CO₂-aftryk.

Klimakompasset er et gratis webbaseret beregningsværktøj, hvor virksomheder med udgangspunkt i deres egne data kan opgøre deres klimaaftryk, fastsætte klimamål samt beregne effekten af CO₂e-reducerende indsatser. Beregningsværktøjet bygger på standarderne i drivhusgasprotokollen. Dermed giver det mulighed for at se resultaterne opgjort i forhold til drivhusgasprotokollens scope 1, 2 og 3. Det er også muligt at se resultaterne i forhold til forskellige kategorier som indkøb, transport mm. (VIRK, 2022)

Resultaterne fra Klimakompasset kan bl.a. anvendes til at:

- Danne et indledende overblik over virksomhedens udledninger af drivhusgasser
- Danne grundlag for virksomhedens årlige klimaregnskab
- Lave et overslag over hvad forskellige CO₂-reducerende tiltag kan betyde for virksomhedens samlede udledninger
- Lave indledende undersøgelser af effekten af nye forretningsmodeller, fx inden for cirkulær økonomi og virksomhedssymbioser

Klimakompasset kan benyttes uanset virksomhedens kendskab til klimaopgørelser, og det kan både anvendes til at gennemføre detaljerede opgørelser og mindre opfattende opgørelser.

4.4.2 Projekt Klimaklar SMV og Klimaklar Produktionsvirksomhed

Projektet 'Klimaklar SMV' har givet 50 danske virksomheder mulighed for bl.a. at blive hjulpet godt i gang med deres klimaregnskaber. Hjælp til klimastrategi og branding er også en del af projektet. Bag projektet står Fremstillingsindustrien, Dansk Industri og Industriens Fond.

Projektets formål er at udbrede erfaringer og viden, opsamlet fra 50 deltagende virksomheder, om CO₂-aftryk, klimaplaner og kommunikation til alle andre virksomheder i den danske fremstillingsindustri, så alle kan komme hurtigt og godt i gang med at måle, reducere og kommunikere om deres CO₂-aftryk. En vigtig del af projektet er nemlig også at give virksomhederne værktøjer, der sætter dem i stand til at dokumentere, at de gør en reel indsats for klimaet. Klimakompasset har været anvendt til klimaopgørelserne i projektet.

⁷ Klimakompasset afløser excel-værktøjet 'CO₂-beregneren', der ikke længere opdateres, men vil være tilgængelig på Virksomhedsguiden indtil udgangen af 2022.

De deltagende virksomheder skulle afsætte nogle interne ressourcer, men har også fået hjælp fra de tilknyttede konsulenter.

Case: FlowCon International

FlowCon er en mindre dansk virksomhed, som producerer ventiler til køle- og varmeregulering i bygninger. 99 pct. af virksomhedens salg er eksport⁸, og virksomheden har kontorer i Danmark, Singapore, Kina, Dubai og USA. I projekt Klimaklar SMV fik FlowCon kortlagt virksomhedens scope 1 og 2 + upstreams scope 3 i deres værdikæde og står nu med et CO₂-regnskab for baseline (2018) samt viden til at kunne dokumentere tilsvarende for årene efter baseline. FlowCon's emissioner fordelte sig således imellem scope 1, 2 og 3:

- *Scope 1: under 1 pct. relateret til diesel til varebil og gas til opvarmning.*
- *Scope 2: under 1 pct. relateret til elforbrug.*
- *Scope 3: 99 pct. af virksomhedens emissioner. Relateret til primært materialer (73 pct., heraf 40 pct. fra metaller) og i mindre grad fragt (10 pct.), som også inkluderer forretningsrejser.*

FlowCon har derfor besluttet at fokusere på udledningerne i scope 3 ved bl.a. materialeoptimering, herunder at re-designe produkter, så der anvendes mindre metal til ventilerne. Desuden vil FlowCon også gå i dialog med deres leverandører omkring deres energiforbrug, overveje den rette fragtmethode hver gang, der skal sendes varer samt reducere mængden af forretningsrejser. Desuden vil FlowCon gerne arbejde videre med scope 3 downstream-udledningerne.

(KLISMV, 2022)

Mange af de deltagende virksomheder udtaler, at de allerede før tilbuddet omkring Klimaklar SMV havde et ønske eller et mål om at komme i gang med klimaregnskabet, og at projektet har være en hjælp til at få det ført ud i livet tidligere og nemmere, end det ellers ville være sket. Nogle nævner også, at det har været en barriere at finde ressourcerne internt, at behovet for et klimaregnskab ikke har været stort nok, eller at de har haft svært ved at finde ud af, hvordan det skulle gribes an.

Flere udtrykker også en forventning om, at det snart vil blive et krav til alle virksomheder, at de kan redegøre for deres udledninger, enten som myndighedskrav eller som krav fra kunderne i B2B-sammenhæng⁹. (KLISMV, 2022)

⁸ Dermed indgår det i opgørelsen af den danske eksport af energi- og miljøteknologi samt service i baggrundsnotatet *Eksport*.

⁹ B2B (også kaldet BTB) er en betegnelse for virksomheder, der sælger produkter og tjenesteydelser til andre virksomheder.

Case: Elektro-Isola

Elektro-Isola fremstiller og forædler kompositmaterialer¹⁰ i glas, bomuld og papir. Deres komponenter er en afgørende del af maskineriet i vindmøller, hospitalsscannere, luft- og rumfartsindustrien, partikelacceleratorer og andre højteknologiske funktioner i det globale samfund.

I projekt Klimaklar SMV fik Elektro-Isola kortlagt virksomhedens CO₂-aftryk opdelt i scope 1, 2 og 3. Virksomheden havde allerede været i gang med at se på hvor der kunne optimeres i virksomheden og Klimaklar SMV gjorde det muligt også at beregne den klimamæssige gevinst af disse tiltag. Elektro-Isola's emissioner fordelte sig således imellem scope 1, 2 og 3:

- *Scope 1: ca. 22 pct. Størstedelen relaterer sig til brug af naturgas.*
- *Scope 2: ca. 9 pct. Relateret til elforbrug.*
- *Scope 3: 69 pct. af virksomhedens emissioner. Relateret til primært materialer (glas, bomuld, papir samt resiner).*

Elektro-Isola blev bekræftet i, at de var i gang med de rigtige optimeringer af virksomhedens produktion –også i en klimamæssig sammenhæng-, og vil nu gå videre med dem. Derudover vil de også have fokus på deres kommunikation omkring arbejdet udadtil.

I projektet blev Elektro-Isola desuden introduceret til Science¹¹ Based Targets. Elektro-Isola har tilsluttet sig et 50 pct. reduktionsforpligtigelse iht. Science Based Targets initiativet. Derudover har Elektro-Isola besluttet samlet at investere mere end 10 mio. kr. i energieffektivitet, primært for at nedbringe deres Scope 1-udledninger.

(KLISMV, 2022)

Som resultat af den store succes med projektet forlænges det i et nyt format under navnet 'Klimaklar Produktionsvirksomhed', som er drevet af Dansk Industri og Industriens Fond. Dette program vil sikre, at alle danske produktionsvirksomheder inden udgangen af 2025 får adgang til viden og værktøjer, herunder fortsat Klimakompasset, der gør dem i stand til at forstå og beregne egen CO₂-udledning og reduktionsmuligheder med henblik på at styrke deres konkurrenceevne. (KLIPRO, 2022)

¹⁰ Komposit er et materiale, der består af mere end et stof. Glasfiber og kulfiber er eksempler på plastkompositter. Betegnelsen komposit dækker over et materiale, som er en sammensætning af to eller flere forskellige materialer.

¹¹ Science Based Targets initiative (SBTi) er et fælles initiativ mellem Carbon Disclosure Project (CDP), World Resources Institute (WRI), Verdensnaturfonden (WWF) og FN Global Compact (UNGC), hvis mission er at styrke virksomhedernes ambitioner, når det kommer til deres klimaindsats. Det sker ved at mobilisere dem til at opstille mål for reduktion af udledning af drivhusgasser, der er i overensstemmelse med de videnskabelige krav om begrænsning af den globale opvarmning til mindre end 1,5 °C/2 °C sammenlignet med førindustrielle temperaturer.

Dette skal ske ved hjælp af en digital læringsplatform, hvor de 12.500 danske produktionsvirksomheder får mulighed for at udarbejde og opdatere klimaregnskaber, sætte mål og få tilpasset vejledning til reduktionstiltag, strategi og kommunikation. Virksomhederne får et komplet digitalt læringsforløb med grundlæggende viden om klimaberegninger, så de selv kan skabe sig det indledende overblik over CO₂-udledninger fordelt på scope 1, 2 og 3 på virksomhedsniveau. (KLIPRO, 2022)

4.4.3 Grøn og Cirkulær Omstilling i SMV'er

Grøn Cirkulær Omstilling (GCO) er et igangværende projekt, der på tværs af industrier hjælper danske SMV'er med at udvikle og implementere grønne og cirkulære forretningsmodeller og dermed reducere virksomhedernes CO₂-aftryk på både kort og lang sigt. Projektet løber fra 2019-2022 og er finansieret af EU og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, og består af i alt 17 partnere, heriblandt landets erhvervshuse.

Alle små og mellemstore virksomheder kan ansøge om deltagelse i et forløb. Dog har programmet et særligt fokus på at på skabe grøn og cirkulær omstilling for virksomheder inden for plastindustrien, fremstillingsindustrien, fødevarerbranchen, tekstil- og møbelbranchen, byggeri samt service. Vejen frem til at få udviklet en grøn cirkulær forretningsmodel kan gå af tre veje i projektet; et individuelt forløb, et kollektivt forløb eller et designdrevet forretningsforløb.

Case: Kentaur

Kentaur udvikler og sælger industrielt vaskbar arbejdsbeklædning til sektorer inden for restauration, pleje og fødevarerindustrien. Kentaur's kunder er i dag primært industrielle vaskerier, der køber deres produkter og lejer det ud i vaskelejeordninger.

Kentaur har været med i et kollektivt forløb, hvor flere virksomheder sammen med en rådgivningsvirksomhed har arbejdet sammen omkring en ny cirkulær forretningsmodel. Det er målet, at Kentaur fremover skal arbejde mere med genanvendelser af tekstiler, hvor både restfraklip fra produktion af tøjet samt det udtjente tøj skal genanvendes til nye tekstiler.

Idet Kentaur's produkter primært bliver købt og udlejet af vaskerier, kunne fremtiden byde på en såkaldt take-back ordning for Kentaur, hvor tøjet tages retur, når det er udtjent. I branchens eksisterende forretningsmodel vil det blive sendt til forbrændingen, men fremover er det ambitionen, at det udtjente arbejdstøj kan tages retur og genanvendes til nyt tekstil.

Med projektet har Kentaur fået et bredere udsyn til, hvilke grønne forretningsmuligheder de skulle afsøge. Der er blevet fundet relevante partnere, der skal hjælpe dem videre med at udvikle mulighederne.

Kilde: Kentaur

Det forventes at omkring 400 virksomheder vil blive hjulpet og rådgivet igennem projektet. De deltagende virksomheder har frit rådgivervalg, og kan dermed få specialiseret hjælp til netop deres problemstilling.
(CSR, 2021) (DEFB, 2021b)

4.6 Klimapartnerskaberne

Klimapartnerskaberne blev igangsat i slutningen af 2019, hvor regeringen sammen med erhvervslivet etablerede 14¹² klimapartnerskaber med det formål at samarbejde om tiltag, der reducerer erhvervslivets udledninger af drivhusgas og styrker virksomhedernes grønne konkurrenceevne.

Det primære fokus for partnerskaberne er regeringens mål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledninger i Danmark i 2030, men indsatserne rækker også ud over de danske grænser og påvirker reduktionerne uden for Danmark.

I løbet af 2021 er der blevet udarbejdet sektorkøreplaner for de fleste af klimapartnerskaberne. Sektorkøreplanerne belyser, hvordan de forskellige sektors reduktionspotentialer og –ambitioner frem mod 2030 ser ud og indeholder konkrete eksempler på, hvordan virksomhederne i sektorerne kan arbejde med at reducere deres drivhusgasudledninger.

Med sektorkøreplaner for de enkelte klimapartnerskaber er regeringens og erhvervslivets tiltag, der skal styrke den grønne omstilling, nu samlet i én fælles plan for hver sektor. Planen giver overblik over de indsatser, der vil blive arbejdet med at implementere de kommende år, ligesom det fremgår, hvordan regeringen vil understøtte omstillingen. (KEFM, 2021)

Nedenfor følger en række korte uddrag fra enkelte af klimapartnerskabernes sektorkøreplaner med fokus på deres globale bidrag.

Bygge- og anlægssektoren

Klimapartnerskabet for bygge- og anlæg ser på hele værdikæden i branchen, og omfatter derfor i denne sammenhæng både materialeproducenter, materialeudlejningsfirmaer, entreprenører, håndværkere, bygherrer, arkitekter og

¹² Oprindeligt var der 13 partnerskabet, men med klimapartnerskabet på forsvarsområdet, som blev oprettet i foråret 2021, er der nu 14.

ingeniørvirksomheder. Byggeriets væsentligste CO₂-bidrag kommer nemlig i langt højere grad fra de løsninger, der implementeres i nybyggeri og renoveringer, og i måden bygningernes energiforbrug bliver styret og drevet på fremfor fra det direkte energiforbrug på bygge- og anlægspladser. Der bliver derfor set på både scope 1, 2 og 3.

Klimapartnerskabets vision for bygge- og anlægsbranchen i 2030 er, at det energisparepotentiale, som er rentabelt for både samfund og de enkelte bygningsejere, bliver høstet, at energiforbruget i bygninger bliver skåret med 25 pct., og at olie- og naturgasopvarmning af bygninger bliver erstattet med elvarmepumper og grøn fjernvarme. Desuden er der fokus på en højere grad af vedligehold og renovation af bygninger fremfor nybyg, intelligent styring af forbrug, fossilfrie bygge- og anlægsprocesser samt minimering af spild og affald.

Klimapartnerskabet for bygge- og anlæg arbejder med 'fem grønne byggesten', som der er givet status på i sektorkøreplanen. Den ene byggesten har fokus på CO₂-regnskab for byggerier i fremtiden. Sektoren har foreslået krav omkring klimaberegninger for byggeri og regeringen har indgået en bred politisk aftale om en national strategi for bæredygtigt byggeri, der indebærer et initiativ om regulering med afsæt i den frivillige bæredygtighedsklasse. Fra 2023 stilles krav om klimaberegninger for alle byggerier omfattet af energirammen, mens byggerier over 1000 m² omfattes af et krav om en CO₂-grænseværdi. Fra 2025 vil også byggerier under 1000 m² omfattes af krav om en CO₂-grænseværdi. Der er afsat midler til at vejlede virksomhederne,

At der bliver stillet krav til byggerier i Danmark vil også kunne påvirke udledninger uden for de danske grænser. Udenlandske materialeproducenter, der eksporterer til Danmark, vil nemlig være nødt til at leve op til kravene i det danske bygningsreglement for at kunne levere til danske byggerier. Der bliver altså lagt et pres på dem i forhold til at gå deres egen udledninger og produktion efter i sømmene i forhold til at reducere udledningerne.

Produktionsvirksomheder

Klimapartnerskabet for produktionsvirksomheder har sat som målsætning, at industrien skal være klimaneutral i 2030 som den første i verden. Der arbejdes med det direkte reduktionsbidrag (scope 1 og 2), og sektoren vurderes at kunne være stort set klimaneutralt i 2030.

Klimapartnerskabet for produktionsvirksomheder arbejder med initiativer, som der gives status på i sektorkøreplanen. Det ene initiativ drejer sig om *produktion og efterspørgsel efter bæredygtige produkter og løsninger*. Under dette initiativ arbejdes der med at øge produktionsvirksomhedernes krav til underleverandører og sætte målsætninger for virksomhedens aftryk i sourcing af materialer. Ligesom for kravene til bæredygtigt byggeri beskrevet ovenfor, vil dette stille krav til

underleverandører, herunder de udenlandske og dermed have en positiv indvirkning på reduktionerne uden for Danmark. Projektet *Klimaklar SMV*, som er beskrevet ovenfor, er igangsat under dette initiativ.

Et andet initiativ, der arbejdes med, er *global indvirkning af dansk teknologi*, hvor der arbejdes med at fremme anvendelse af danske, grønne løsninger uden for Danmark. Under dette initiativ er der bl.a. blevet nedsat en taskforce med EKF, IFU m.fl. med ambition om at fordoble grøn, dansk eksport i 2030.

Handel

Klimapartnerskabet for Handel har ambitioner om at skabe reelle adfærdsændringer i danskernes forbrug og dermed også reel effekt på udledningen fra forbruget af fødevarer og andre varer i Danmark og globalt. Langt størstedelen af handlens CO₂-aftryk kommer nemlig fra leverandørers produktion, og det er derfor igennem forbrugernes efterspørgsel af produkter, at handelssektoren i høj grad kan være med til at reducere udledningerne både inden og uden for Danmark.

Der arbejdes på at skabe en omfattende cirkularitet af sektorens materialeforbrug gennem en markant forbedret genanvendelse, opbygning af designkompetencer i virksomhederne og udbredelse af handlingsorienteret viden om klima og forbrug, som samlet set vil ændre adfærden og medfører CO₂-reduktioner, som også rækker langt ud over Danmarks grænser.

5. Kilder

ADV (2020). Danske virksomheders klimaindsats. Advice A/S foretaget for Arla Foods og Global Compact Network Denmark. Januar 2020.

CSR (2021). *Hver femte SMV mangler i den grønne omstilling*, 29. september 2021. CSR.dk. <https://csr.dk/hver-femte-smv-mangler-i-den-gr%C3%B8nne-omstilling> (13/12 2021)

DE (2021a). *Det nye EU-direktiv om bæredygtighedsrapportering*, 23 april 2021. <https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/2021/april/det-nye-eu-direktiv-om-baeredygtighedsrapportering/> (18/04/2022)

DE (2021b). Klar til transparens? Danske virksomheders arbejde med bæredygtighedsrapportering. Dansk Erhverv, 2021.

DI (2021). Bæredygtighed – en vigtig konkurrenceparameter. DI analyse 2021.

DEFB (2021a). Genstart af danske SMV'er. Tilstandsbillede af de danske små og mellemstore virksomheder. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. 2021.

DEFB (2021b). SMV-måling forår 2021. Epinion for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. 2021

DEFB (2021c). *Kun hver tredje SMV er i gang med grøn omstilling: 25,6 mio. kr. ekstra på vej til grøn og cirkulær omstilling*, 4. oktober 2021. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. <https://erhvervsfremmebestyrelsen.dk/kun-hver-tredje-smv-er-i-gang-med-groen-omstilling-256-mio-kr-ekstra-skal-faa-flere-virksomheder> (13/12 2021)

DST (2019). Statistik, tabel GF1 2019. Danmarks statistik.

ENS (2021). Global Afrapportering 2021. Energistyrelsen.

FiDan (2021). *Ny fælles EU-målestok for bæredygtige aktiviteter skaber fundamentet for den bæredygtige omstilling*, 21. april 2021. <https://finansdanmark.dk/nyheder/2021/ny-faelles-eu-maalestok-for-baeredygtige-aktiviteter-skaber-fundamentet-for-den-baeredygtige-omstilling> (18/04/2022)

GCO (2022) Grøn Cirkulær Omstilling *Hvad er cirkulær omstilling og cirkulær økonomi?* <https://groenogcirkulaer.dk/om-gco/> (18/04/2022)

HBS (2021). SMV'ernes tilstand 2021. HBS economics udarbejdet til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

KEFM (2021). *Regeringen og klimapartnerskaberne er klar med ny status på arbejdet med den grønne omstilling*, 8. oktober 2021. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. <https://kefm.dk/aktuelt/nyheder/2021/okt/regeringen-og-klimapartnerskaberne-er-klar-med-ny-status-paa-arbejdet-med-den-groenne-omstilling> (13/12 2021)

Kli (2021). *Boguddrag: Kend din CO2-profil*. 2. marts 2021. <https://klimamonitor.dk/nyheder/art8118623/Kend-din-CO2-profil> (18/04/2022)

KLISMV (2022). Klimaklar SMV. <https://www.danskindustri.dk/klimaklarSMV/> (19/04/2022)

KLIPRO (2022). Klimaklar Produktionsvirksomhed. <https://www.danskindustri.dk/klimaklar-produktionsvirksomhed/> (19/04/2022)

RECØ (2021). *Handlingsplan for cirkulær økonomi National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032 (Regeringens CØ-plan)*. Miljøministeriet. 2021

RKP (2020a). Regeringens klimapartnerskaber, Produktionsvirksomhed. Affapportering, 16. marts 2020.

RKP (2021b). *Fælles metode til at opgøre CO₂-udledninger. Anbefalinger fra tværgående samarbejde* 25. marts 2021. Regeringens klimapartnerskaber.

RKP (2021c). Klimapartnerskab for produktionsvirksomheder, sektorkøreplan. Regeringens klimapartnerskaber. Marts 2021.

RKP (2021d). Klimapartnerskab for handel, sektorkøreplan. Regeringens klimapartnerskaber. Oktober 2021.

RKP (2021d). Klimapartnerskab for bygge og anlæg, sektorkøreplan. Regeringens klimapartnerskaber. Oktober 2021.

SMVDK (2020). *SMV'er vil gerne klimaet, men mangler grønne kunder og redskaber, temaanalyse*. SMVdanmark.

SOG (2021). *The business of a circular future 2021*. State of green, 2021.

VIRK (2022). *Virksomhedsguiden (2022). Vejledning: Kom godt fra start med en cirkulær forretningsmodel*. https://virksomhedsguiden.dk/content/temaer/groen_omstilling/ydelser/kom-godt-fra-start-med-en-cirkulaer-forretningsmodel/6bc65b83-2a61-4f63-a0a8-46c80c0650be/ (22/04/2022)